

Kjære Krammer!

Tusend Tak for dit brev.

Vi har været særdeles
at vi ikke har fået jeres
trykken af „Ræubjælde-
barn = mystikken“, eller hvor
vi skal kalde det. Dog
tog vi det af sidste, plads,
og er da nødt at betragte
det som færdigt - endeligt
vi er meget misfornøjet
„mystik og barnestemning“
„naivisme“ og mangt andet.

som jeg drömte om mangler
 ontrent helt; - jeg mangler
 ogsaa ordentligt papir at
 trykke et saa stort Træsniit
 paa og maatte bruge det
 tynde engelske, som ligner
 pergament. Jeg mangler ogsaa
 stor nok karton at klee det
 op paa og papir til at pakke
 det i. - Tror du, - at du
 kunde skaffe mig en bruk-
 bar karton? Eller flere saa
 jeg kunde vælge det som passede
 bedst - Størrelsen er ca. 80×90
 (jeg har intet ex. maalt) men kar-
 tonen kunde jo stikke 5-10 cm.
 udenom Træsniittet altsaa 100×110

Og saa naar du prøver at
 skaffe mig noget pap af samme
 størrelse at pakke det i, (pap-
 per kan du jo bruge som titel
 at have paa bagsiden af kam-
 men, hvis du finder det værdig
 titel indramning.) Skulde jeg
 senere faa lavet en bedre tryk,
 hvad jeg ikke holder umuligt
 (dunne er nemlig lavet i en tidligere
 trykkningsanstalt og presset af daar-
 ligt læmmer); - ja, altsaa - hvis
 jeg faar lavet den bedre, saa
 faar vi bytte og prælle dunne
 "tryk" ind paa en anden. -
 Jeg vil gjerne hvis du tillader
 det faa lov at bide karton,

pap og indramning, da trykken
egentlig skal være fra mine
børn (Kari) tie disse, - der hører
jå egentlig hjemme i Kær-
kammeret, - som "auskuelig
høi Kunst for børn" (Iz har
planer om en pendant i
samme størrelse som Arnold
faar være given af næste gang)

Ja nu var det kapitlet P.K.
som du vilde ha mere
frie paa - ja Iz ved snart
ikke, om det er jz, som nu
er bleven skurken eller P.K.,
Iz har trukket mig ud af aføren
med skam og skade og plettet
der muligheden. —————

Jeg har jo været saa kendig,
at jeg i nervøstet og idioti
vistnok har skrevet den gode
mand saa fals, at han ikke
tør skrive til mig igen,
hvad han lovede (uopfordret)
Sådan er saa vidtløftig, at
jeg vilde berøge flere dage
skule alt med.

Manden hedder mellem os
sagt Joh. Andersen.

Jeg varde ham først, at is
ingen penge havde modtaget og
altid intet solgt, og at jeg skul-
de forsøge at komme efter.

hvor hans penge var blivne af
og fik indbragt postboken
for faar ^{til} lykkelust og i
de 4 dage P.K. var her, var der
ganske rigtig kommen 2000
til ^{P.K.} ham; han vilde paa død
og liv kjøbe det billedet; som
der er tænkt at præke paa
Tandlægen; og bød mig 10-1500
kr. - tror jeg det var; jeg skulde
paa halvdelen straks 7-800 og
resten senere, naar billedet blev
sendt til en person, som
hed: Lederhønden Berg Bergen.
Jeg havde dog ikke lyst at ind-
lade mig paa handelen, og
P.K. reiste uden noget bestemt

lofte fra mig. - Og vider
i allefald undersøge lidt ndr.
mere, hvornår denne Berg var,
først og sendt, mantrille-
det "som P.K. siden valgte,
da han ikke kunde fra tau-
delens.

For fik jeg undersøgt, hvor
P.K. siden opholdt sig og fore-
tog sig med slættene. Og
fik greie paa, at han reiste
flott med bil, til-
trods for at den anden bil ogsaa
gik samme dag. - I Tørde fik
han ind 3 fl. Kognak paa 3
recepter og holdt kalas paa
Hafstads Hotel med hven, han

traf. Næste dag var han dykt-
og gik til doktor og fik nok
et par flasker Kognak (for
dette snar var mellem os - is
opgav det rigtig nok til Amelien,
men angrede på sig selv).

Saa gik han ombord på
Bergens baten og brødte en
lugar og bad med sig ^{der boudemaid} ~~af~~ folk
og til at se på ~~der~~ høist
mærkelig opvisning: - han
klædte sig nemlig nøgen og
tog da op en sædte bok med over
1800 kr. i smaa sedler og strøer.
Disse idron Køren og badede
saa sin nakne krop: dette
køstelige, papirbad - tilslut

surrede han sedlen, rundt
sine Læ og fælder og trak
stumpene paa og lagde ogsaa
redler overalt paa kroppen, som
andre plasterlapper til stor
fortæuselse for sine Læder, som
saa paa. Efter dette stykke
var lagde han sig til at
sove, og mere kunde ikke
aflyse om Anslutning,
thi sig loode han i fald
han vilde span? - K., skulde
han have ret at velde ud for
halvt pris eller billigere end ud-
stillingen, og billigere end ud-
gang, og udstille i Bergen.

Amelén havde, at han ikke
spare P.K., men han skulde
dog, faa være for sig for hansen
personlig, og han skulde saa
skrive til mig og meddele
mig udfaldet.

Liden har jeg skrevet og intet
var færdigt, antagelig har P.K.
lyttet vor rolle: „Astrup
kunde muligens ikke betragte
pengene, saa han ^{P.K.} var nødt at
bringe mellemmand, som de
kanske har spist dem op.

Jeg ved ikke ved hvilke
midler P.K. har brændt Hr.
Amelén omme, jeg gæder
heller ikke tænke mere paa

historien, — den derget mig
nok i de lange netter, hvori
jeg ofte har kæmpet en ren
døds kamp, — derget mig
mest, fordi jeg skulde være
nødt at være Dr. Amelius,
og at jeg lod mig forlede
til en masse snak og
details — ja rent ud sagt,
for at fri mig selv for
mistanke og forvirrede
mændene omfor P. K. — ved
enkeltheden om hans umulig-
hed i perspektiv, og om
hans netter uskyldig imod.

Ralith i penges afære, og at
det skyldtes hans eendoms-
begier, kunstner natur og store
begavelse o. s. v. en masse
skud der i en god hensigt, -
hvorde det været nu vilde
jg kunne i steden været
"giftig" -

Nu blir jg vel under all ^{kræft}
hvorsom ugang ad Stille. Bergen.
Men skidt i det, - det er det mindste.

fra Krants reise, har jg intet
hørt, men Engel har flere
gange haft brev fra hans fader,
som er i den tyske himmel, -
dies søn taler alligevel flytende
fransk og var paa skole der
med. jg har tankt paa at

Bergens motum at lære mig til,
andens indehavende af gæstet
i Paradis.

Jo det var rigtig nok - det
var min bror Karsten, som
døde i Thronøien, hvor han
gik paa skole, - men maatte
reise op - og far er rent færd
sammen efter hændelsen, - han
gaar rent i barndommen sin.

For har vi haft sikelig af
i vinter, men jeg kan godt
tenke mig, at du har været
meget i Bergen, som du siger,
thi selv her i Fjeldbygden har
det regnet og blæst ind i
mellum og froset islag paa, og =

jer og veier, men vandet har
været aabent og "raakut" har
drivet op i skogen ofte og er
bleven hængende igjen som istap-
per paa grænen. Vi har haft
usædvanlig meget storm i vinter.
Stormen tog taket af fjøret vort,
- en dør paa husehjørnen røg
op, saa vinden fik tak indunder
taget indenfra; den prægtige
kajen min har mistet sin halve
kron, men resten står nu gul-
grøn færdig til at springe ud.

Narven har været mere end
almindelig sløv - det brint har
spist op alle mine øphæder.

Ja kjer Kramer! du er selvfølgelig
lignende hjertelig velkommen, naar du
vil og vi glæder os allerede til

dit komme, — ^(og barn) jeg ^{og barn} du maa
 naturligvis tage frien med, —
 hvis hun da ikke fik sig
 af smag paa dette „misethul-
 let“ vort, — at hun kvier sig
 for at komme igjen. Jeg var
 vistnok ogsaa, efter hvad jeg
 kan tænke, i baade nervøs, u-
 selskabelig og slap efter „den
 spanske“ fiir, da hun var
 her, — og jeg har ofte siden
 tænkt paa, hvilket stærkt
 indtryk din frie maatte gøre
 af mig, — og Uorbildet — han
 var jo rent ud pøbelagtig en gang,
 men jeg tror ikke, han mente det
 saa slemt, som det maatte opfattes

af din frue. Vi faar da plan-
lægge lidt bedre end ifjor,
noget tur i omegnen og
saa maa vi se til at det
ikke blir slikt fjask med kodak
optagelserne; - jeg skylder dig
forresten vistnok for filmene;
thi jeg har ikke faaet regning,
saa vidt jeg ved. Jeg var ret
for at de blev for gamle nu -
tog derfor nogle "prospector", som
jeg sendte dig prøv paa.

Ju tusend tak for din indby-
delige bære for os nu - blir jeg
saa pas frisk - bemøt jeg mig
gerne deraf (nogle dage i april
kanske).

Du spørger om grisen til skæn-
kerne eller skænkerne til grisen.

er slagtet, — jo naturligvis, den
var slagtet en stund for jul,
ellers kunde skinkerne ikke
blive færdigspækkede tie vaaren,
forresten var det to grise og
altsaa en skinke af hver gris-
for den menlighed, at den ene
de skulde være bedre, end den
~~bestille, vi begge skulde have.~~
Anden bestille vi altsaa en
af hver gris — forat de skulde
for den bedste — saa kunde vi tage
den anden, — den er intet i veien
for at de kan for begge. — Begge
grise var foret ganske bes
nemlig paa bare havre, hvad
vi her anser bedst; — vi bestillede
nu netop tie os en skinke, som
var spækket — (vi var nemlig ikke for-

dig meget), men der tænkte
vi fik igen var af en gris, der
var fort paa kjøfemel og bare
en del havre, men den var
ikke saa god, som vi er vant
at have i fiesket, men Eysel
synes det var bra, - for saa er
den dryppe og varm lækker.

Penge behøver du ikke at sende
ig jeg afgjorde ikke prisen med
manden, da prisen for jult var
nok saa høi, og jeg gjorde regning
paa
at den vilde sykke udover saam
manden er forresten en rimelig
mand, som ikke forlanger mere
end han trenger for at producere
sin havre og i fiesk. - antager jeg.
Deruden lettes skinkerne mere end
andst fiesk, og jeg troede derfor, det
var bedst at vente med at tale

X
om prisen; — han har lovet
at sælge skinkerne fra os.
Men hvis du ønsker at få af-
gjort prisen straks, skal jeg få
hans regning paa skinkerne —
jeg tror imidlertid, det er heldigst,
at de hænger hos ham, da han
er kjendt for at være flink i
behandling af spejflerk (pærre-
lig salting og passende rum, mørkt
og luftigt). —

Angaaende hus, maa jeg for-
berede dig paa skuffelse; —
det prægtige hus, som jeg
talte om sidst (paa et Østbo)
er nemlig kommen under procs,
idet arvingerne er bleven uenige
om delingen. — og det gaar aare-
vis med såkaldte huse; idet den arving

son fik ret til at realisere hvad
menes af de andre at være begrundet
sigt for mere end 4^{de} partier,
(som loven tillader).

Paa grund af det dårlige færd,
har jeg kun faaet fremskøbt en lille
del af mit tømmer, men det
lille viser, at det blir ønskeligt
at faa et Løb hus af det, det
vil kun egne sig til et stabbur,
siger den bygningssnarr, som har
seet paa det. Der er et hus til-
salgs nedenfor Vasesten, men det
blir for stort og ser heller ikke
"gammelt" ud, - det blir ogsaa dyrt
og transporten vil fortiden fordyre
det endnu mere. Maastrø med
Vandkølet har ogsaa mod for-
andring faaet alle istand og dreiebæn-
ken surrer lystigt, - men har selvs-
bunden endnu, har antydte som

en mulighed at dere to kunde
 ligg i fællesskab, slij at
 han havde det om vinteren, og du
 om sommeren, men det vilde
 vel volds klæbs med indretning.
 Der er sin en mulighed for, at
 der blir ledig et eller 2 huse i
 Sanddal lige ved elven - det blev
 jo den korteste transport, som du
 kunde faa, - og transporten for-
 dyrt tingen til ¹⁰dobbel sin for-
 tiden, hvis det blir lang vei.
 Men saa er der en hake der
 ogsaa: Grundeierne kommer
 til at gjøre sin expropriations
 ret gjældende, og grundeierne
 er joist den samme, som du
 skal faa grus hos til tonter,
 saa det er vanskeligt at gjøre
 sig til uven med ham ved ^{at} bygge
 huset eller huse. Det kunde

gaa, hvis vi vælger en anden
tomt. Jeg er allerede kommen
i underhandlinger om kjøb
af skatteigen indenfor min gaard,
- jeg ved ikke, om jeg talte med
dig om det, - og hvis det gaar
i orden, skal du faa gratis
tomt hos mig, - ja det kan
du faa nu og, om du vil bygge
her paa gaarden, men her er
jo ranskeligt om tomteland,
som er meget mindre flad, og
jeg forstod dig ogsaa rigtig, at du helst
ville bo i skogen eller i allefald i
udmarken lidt fra folk paa alle
kanter.

Nei Engel skal ikke ha smaa
- du maa ha mig forstaaet mig.

Jeg synes ogsaa som du, at Thor-
vald Eriksen er veltalende. Da er
Bertram en anden betydelig kunst-

mer — eller rettere, han var;
 thi han er død, — han var ikke
 som du tror fransk, men dansk,
 — han var nok „fandende“, men
 det vil all virkelig god kunst
 attis. vore — det er selveste
 P. Gg. ogsaa — heldigvis. —

Ja det er selvfølgelig en skam
 af mig at ^{is} ikke faar Taulde-
 gens billeder færdig, — men jeg er
 redd han vil bli meget misfor-
 nøiet, om han faar det billige,
 men jeg faar prøve at faa det
 færdigt snart, han det, vares
 lidt, saa jeg faar være ude med
 det — det kræver nemlig saa meget
 lys. Jeg skal sende et par Træsmit
 sammen med det, saa han kan
 se paa dem; — jeg har ikke taget

mere en 2 - to - færd træsnit
paa over et aar - til salg, -
og det var to, som var bestilt
ifjor paa dums tid eller tidligere
af en Jacob Neuman, - og ~~naar~~
naar landlægen har bragt i erfa-
ring, at der nu i høst er kom-
met flere træsnit af mig til
byen ~~og~~ er bleven solgt til
hans vinner og bekjendte, - saa
er det feilagtigt, hvis det angaar
færd træsnit, - derimod bad
høyer mig ifjor sende ham
noget i sort og hvidt, og jeg
trykte da noget i sommer, og
han var her oppe og saa paa
dem og loy ud der, han vilde, at
skulde sende ham, - af disse ^{is}
har han solgt noget for mig til

sine venner, og det men de
 være ^{uøgle} af disse, sortag lovde
^{tryk} som tandlægens venner og be-
 kjendte har faat kjøbt hos
 Meyer. Vi holdt forresten
 paa at komme i kalition
 Meyer og jeg om de to første
 til Jakob Neuman, da jeg
 troede, at jeg fik mindre for
 disse end Meyer selv havde
 givet tidlige ^{for samme tryk} — men det
 var jeg som havde uret, men
 Neuman sendte mig dog Kr. 50
 extra, for at jeg ikke skulde
 være misforvirket. Hvis jeg vidste,
 hvad tandlægen havde ret af
 sinne tilbød, og hvad han lide

bedst, - kunde jeg trykke des-
tryk til ham og sende ham -
men med det.

Ja det er ret, jeg har virkelig
solgt et par tryk til især
nemlig et gammelt tryk af
"Republiken," - kanske det er det,
Tandlægen har set eller hørt
om, - likeså kan det skal
jeg trykke det straks, men
det tager lidt lang tid for
mig at trykke. nu for tiden,
da jeg ikke taler noget ar-
bejde - fraa kvæmming af
straks - det er jo et lidt anstæn-
gende legemligt arbejde af
det at trykke - naar farven
skal gøres ind i papiret - flek



U. B. BERGEN
Ms. 1808 3

for fluk, - ^{is} men ofte bruge
at magt for at faa det gjort
(for at ^{for} fæse, give udover papiret)
Iz har forrent din rull, men
du bli da forlidt farve paa
pladene, selv om iz rullen op
igjen og opigjen mange gange;
pladene maatte alligevel
bregnes (saavel som hele Træ-
møttet) paa den maner med
halvdækkede toner, iz tror
det skulde gaa, hvis rullen
var tykkere, thi naar rullen
har gaaet rundt en gang, bli
farven pludselig tyndere uden
at det vises paa pladen; naar
man da trykker, bli der en
skarp grænse der, hvor rullen har

Lidet rundt en omgang, og det
er umuligt at beregne paa
forhaand, hvor det træffer - man
kan jo maale ledugden rundt
ruellen og se, om et parti er
saa lidet paa pladen, at det
falder indenfor denne ledugde;
men det er umuligt at rulle
^{med ny. brem} op igjen, thi da blir der gjenne
et lidet stykke, som blir over =
rullet to gange og faar mørkere
skarpt afgrænsket felt. Nei
det blir bare vrøvl, og uforstan
eligheder, man maatte de-
monstrere rilet paa pladen.
Ja saa maa du og familie
leve vel, og være hjerteligst
hilsent fra os alle.

Din hengivne

Nikolaus Arntzen